

ke kácení na základě fikce závazného stanoviska podle § 4 odst. 9 stavebního zákona, bude o tom orgán ochrany přírody, který měl závazné stanovisko vydat, informován stavebním úřadem v oznámení o zahájení řízení podle stavebního zákona. I v této fázi řízení má prvostupňový orgán ochrany přírody v rámci součinnosti se stavebním úřadem¹² možnost upozornit stavební úřad na to, že nejsou naplněny podmínky pro vydání povolení podle § 8 odst. 1 ZOPK.

Další možnost, jak zabránit vydání rozhodnutí na základě fikce souhlasného a bezpodmínečného závazného stanoviska, má nadřízený orgán ochrany přírody v rámci postupu podle § 4 odst. 10 stavebního zákona. Nadřízený správní orgán vydá v případě, kdy nebyly splněny předpoklady pro vydání souhlasného závazného stanoviska bez podmínek, nové závazné stanovisko, kterým se „fiktivní“ závazné stanovisko zruší. Impulzem může být podnět od samotného dotčeného orgánu, od stavebního úřadu nebo i od žadatele. Nadřízený správní orgán posoudí, zda jsou v konkrétním případě splněny zákonem stanovené podmínky pro vydání kladného povolení ke kácení dřevin v žadatelem zamýšleném rozsahu a zda není nezbytné uložit náhradní výsadbu. Shledá-li, že souhlasné a bezpodmínečné závazné stanovisko ke kácení dřevin mohlo být v daném případě vydáno, nemusí „náhradní“ závazné stanovisko vydat. Pokud nové závazné stanovisko vydá, nevztahuje se na něj fikce podle § 4 odst. 9 stavebního zákona.

Náprava závazného stanoviska ke kácení je následně možná i v rámci odvolacího řízení, namítne-li takovou vadu některý z účastníků řízení (jak je uvedeno výše, účastníkem řízení zahájeného stavebním úřadem může být i ekologický spolek). V případě odvolání proti rozhodnutí vydanému stavebním úřadem, které směřuje proti obsahu závazného stanoviska ke kácení dřevin a uložení náhradní výsadby, se postupuje podle ustanovení § 149 odst. 7 správního řádu – odvolací správní orgán si vyžádá potvrzení nebo změnu závazného stanoviska od správního orgánu nadřízeného správnímu orgánu příslušnému k vydání závazného stanoviska. Podmínky pro zrušení nebo změnu závazného stanoviska v odvolacím a přezkumném řízení, resp. v rámci obnovy řízení, nově upravuje § 149 odst. 7 až 9 správního řádu, resp. § 4 odst. 11 stavebního zákona.

Ustanovení § 149 odst. 7 správního řádu bylo nově doplněno o lhůtu, ve které je správní orgán nadřízený dotčenému orgánu povinen reagovat na žádost odvolacího orgánu o potvrzení nebo změnu závazného stanoviska, proti kterému odvolání směřovalo. Lhůta je nově stanovena na 30 dnů, s možností prodloužení až o dalších 30 dnů, je-li třeba ohledání na místě nebo jde-li o zvlášť složitý případ. Úkon, kterým nadřízený orgán dotčeného orgánu v rámci odvolacího řízení potvrdí nebo změní závazné stanovisko, je z hlediska obsahu i formy opět závazným stanoviskem¹³.

Budou-li orgány ochrany přírody využívat všechny výše uvedené možnosti pro řádné posouzení veřejného zájmu na ochraně dřevin, neměla by prakticky nastat situace, kdy k vydání rozhodnutí stavebního úřadu dojde na základě fikce souhlasného závazného stanoviska, aniž by přitom vůbec nebyl posouzen funkční a estetický význam dřevin a závažnost důvodu pro kácení.

Změny dopadající obecně na závazná stanoviska

Liniová novela nepřinesla pouze změny do povolování liniových staveb, jak se na první pohled může zdát – prostřednictvím modifikace některých ustanovení správního řádu a stavebního zákona došlo ke změnám dopadajícím na celou řadu agend orgánů ochrany přírody, ve kterých se vydávají závazná stanoviska.

Zásadní změnou je ust. § 149 odst. 4 správního řádu, kde byla stanovena obecná lhůta pro vydání závazného stanoviska. Tato skutečnost však nebyla reflektována v § 83 odst. 3 ZOPK, kde se u speciálních lhůt pro řízení ve věcech ochrany přírody a krajiny pojednává pouze o „rozhodnutí“, ačkoliv s ohledem na skutečnost, že tato dikce zůstává víceméně nedotčena již od prvního znění ZOPK – tedy od doby, kdy správní právo institut závazného stanoviska vůbec neznalo, bylo toto ustanovení roky vykládáno jako speciální ustanovení lhůt i pro vydávání závazných stanovisek dle ZOPK (mj. i s ohledem na to, že složitost věci je stejná, a často v případě složitějších stavebních záměrů i složitější než v případě správních řízení). Novela toto však nereflektuje, a tak je třeba přiklonit se spíše k výkladu, že novelou došlo i ke změně lhůt pro vydání závazných stanovisek dle ZOPK, a to na základě zásady *lex posterior derogat legi priori*.

Naopak pozitivní změnou je výslovné zakotvení procesu odstraňování vad žádosti v § 149 odst. 5 správního řádu, což v minulosti byl v praxi problém zejména u hodnocení dle § 67 ZOPK ve vztahu zejména k některým stavebním záměrům (viz výše). V praxi je pozitivní změnou i uvolnění striktních pravidel přezkumu závazných stanovisek, která pro stavební agendu platila od r. 2018 a kterými se zabýval také Ústavní soud¹⁴. Nově bude možný přezkum všech závazných stanovisek jak v rámci odvolání proti rozhodnutí v navazujícím řízení, tak v rámci samostatného přezkumného řízení v souladu s § 149 odst. 8 správního řádu. Tato změna je zásadní zejména s ohledem na fikci souhlasu, neboť alespoň částečně zmírňuje její negativní následky, když umožňuje přezkum naplnění podmínek souhlasu, a tedy zákonnost vzniku fikce souhlasu.

Poznámky

¹ Zákon č. 403/2020 Sb., kterým se mění zákon č. 416/2009 Sb., o urychlení výstavby dopravní, vodní a energetické infrastruktury a infrastruktury elektronických komunikací, ve znění pozdějších předpisů, a další související zákony

² Zákon č. 416/2009 Sb., liniový zákon, v platném znění

³ Zákon č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny, v platném znění

⁴ SVOBODA, Petr. Novela urychlovacího zákona: další deregulace výstavby na úkor ochrany přírody. [online] Ochrana přírody. 2020, 2020(5). [cit. 24.5.2021]

⁵ Srov. § 56 odst. 1 ZOPK, kam byla návrhová žádost v návaznosti na výkladové spory již výslovně zapracována v rámci dřívější novely.

⁶ Např. v případě záměru situovaného v části na území CHKO, a ve zbytku ve volné krajině budou tedy vydána 2 jednotná závazná stanoviska, a to Agenturou a Krajským úřadem.

⁷ Důvodová zpráva k novele jasně uvádí, že cílem novely není založit stavebním úřadům postavení orgánu ochrany přírody, čemuž odpovídá i ponechání dosavadního znění § 75 odst. 1 ZOPK.

⁸ Fikce závazného stanoviska ke kácení dřevin nemůže nastat, je-li součástí jednotného závazného stanoviska k zásahu do přírody a krajiny podle liniového zákona, neboť zde je fikce ustanovením § 4 odst. 12 písm. b) bod 5 stavebního zákona výslovně vyloučena.

⁹ Zákon č. 500/2004 Sb., správní řád, v platném znění

¹⁰ Náležitosti žádosti o závazné stanovisko ke kácení dřevin upravuje § 4 vyhlášky č. 189/2013 Sb., o ochraně dřevin a povolování jejich kácení, ve znění pozdějších předpisů.

¹¹ Náležitosti hodnocení vlivu závažného zásahu na zájmy ochrany přírody a krajiny upravuje § 7 vyhlášky č. 142/2018 Sb., o náležitostech posouzení vlivu záměru a koncepce na evropsky významné lokality a ptačí oblasti a o náležitostech hodnocení vlivu závažného zásahu na zájmy ochrany přírody a krajiny.

¹² Viz rovněž informační povinnost stanovená dotčeným orgánům v § 136 odst. 3 správního řádu

¹³ Viz rozsudek Nejvyššího správního soudu čj. 4 As 241/2014 – 30 ze dne 19. 02. 2015.

¹⁴ Nález Ústavního soudu č. j. Pl. ÚS 22/17 ze dne 26. 1. 2021

„Jak stavět v CHKO:“ Od předpisu k praxi

Cyril Říha, Zdeněk Konopásek, Jindřich Prach a Jaroslav Obermajer

Posláním chráněných krajinných oblastí je nejen chránit přírodu, ale také uchovávat hodnoty krajiny. Krajinu velmi ovlivňuje vzhled sídel. Jde tedy o usměrňování staveb a vývoje struktury obcí tak, aby byly respektovány lokální historické a kulturní zvyklosti. Krajina by zkrátka měla držet místní ráz a příjemně působit jak na obyvatele, tak návštěvníky (obr. 1). Otázkou zůstává,

jak tento veřejný zájem naplňovat co nejúčinněji a zároveň tak, aby usměrňování výstavby bylo vnímáno jako vítaná služba státu. Článek představuje první fázi projektu aplikovaného výzkumu, ve které nás, tým sociologů, urbanistů, architektů a ochranářů, mj. zajímá „jak se dělá rozhodování“, tedy jaká je cesta od předpisu k jeho užití v praxi, a jak současný stav vylepšit.

Při posuzování krajinného rázu jsou důležité dominanty, polohy na horizontu a volný nezastavěný prostor. Branná na okraji CHKO Jeseníky. Foto Jindřich Prach

Východiska

Ochrana krajinného rázu plyne ze zákona č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny, v platném znění. Platí všude, ale na území CHKO je krajinný ráz jedním z hlavních předmětů ochrany. AOPK ČR vydává závazná stanoviska k velké části staveb a rekonstrukcí na území té které oblasti a podílí se na formulaci obecnějších strategií, jako jsou územní plány nebo vydávání doporučení pro veřejnost. Přitom se opírá o to, jak je předmět ochrany jednotlivých oblastí vymezen v příslušných vyhlášovacích předpisech. V nich nejčastěji čteme, že předmětem ochrany je mj. „... rozmístění a urbanistická skladba sídlišť, architektonické stavby a místní zástavba lidového rázu“.

Agenda stavební činnosti je náročná a spleťtá. Stavebních záměrů je mnoho a dopad na krajinu je u řady z nich zanedbatelný. Občané i firmy mají často pocit zbytečného omezování. Věcně složitá argumentace vedená snahou chránit hodnoty krajiny, navíc převedená do řeči úředních stanovisek, je pro lidi namnoze těžko srozumitelná. Dívají se na věc izolovaně z pohledu vlastního stavebního záměru, ve stanoviscích nenalézají nebo nechtějí nalézat kontext stavby s okolím. Nechápu například, proč jim jsou určitá řešení zapovězena, zatímco jinde v CHKO byla realizována. Usměrnování stavební činnosti v CHKO tak mnohdy zbytečně kazí ochranářům pověst. Toho si pochopitelně mnozí všímají a situace se postupně mění, postupuje se zkušeněji než dříve. Pro CHKO jsou zpracovány Preventivní studie hodnocení krajinného rázu (PHKR), vzniklé v letech 1995 až 2005 a průběžně aktualizované, které slouží mj. jako podklad pro úřední rozhodování a k tvorbě plánů péče. Pracovníci AOPK ČR procházejí specializovaným vzděláváním, sporné pří-

pady projednávají poradní orgány AOPK ČR ustavené na regionální i celostátní úrovni – odborné architektonicko-urbanistické komise. Aby se předešlo námitkám, že se rozhoduje svévolně, byla snaha kritéria ujednotit a úřední postupy založit na co možná objektivních základech. To se do značné míry povedlo, avšak někdy se pozornost přesouvá k věcem, které lze sice snadno objektivizovat a vyžadovat, ale netvoří skutečné jádro problému. Zároveň platí, že mnozí projektanti jsou dnes připravenější než třeba v 90. letech. O tom, že stavět v CHKO znamená brát zvláštní ohledy, se už přece jen obecně ví. Veřejná poptávka po kvalitním bydlení v hodnotném prostředí navíc roste. Z realitní inzerce lze vidět, že pokud se nemovitost nachází v CHKO, získává na ceně. Žít a bydlet „v souladu s přírodou“ se pro mnohé stává součástí životního stylu.

I přesto zůstává problematika výstavby v CHKO polem četných konfliktů a nedorozumění. Rádi bychom přispěli k tomu, aby praxe usměrnování stavební činnosti v CHKO byla co nejlépe zaměřená, účinná, čitelná a s porozuměním přijímaná coby důležitá veřejná služba. V Centru pro teoretická studia UK a AV ČR proto vznikl projekt nazvaný „Regulace stavební činnosti v CHKO“, který byl na léta 2020-23 podpořen v programu aplikovaného výzkumu ÉTA grantové agentury TAČR. Snažíme se na věci dívat z odstupu. Ten vyplývá jednak z akademického zázemí členů týmu, ale daleko podstatněji také z rozmanité oborové příslušnosti. Projektu se účastní teoretik architektury, přírodovědec-ochránář, sociologové, praktikující architekti nebo památkář. Společným cílem je analyzovat současný stav a navrhnout vylepšující opatření. Aby se tato opatření držela při zemi a dávala praktický smysl, od začátku jsme v kontaktu s odborníky

AOPK ČR, zejména s pracovníky regionálního pracoviště Střední Čechy, kteří spolu se zastupci pilotních obcí vystupují v projektu v roli aplikačních garantů.

Naše uvažování o problému chceme ukázat na vstupní analýze textově-obrazových letáků, které – často pod názvem „Jak stavět v CHKO“ – mají veřejnosti dávat představu o smyslu ochrany krajinného rázu a o vhodných či nevhodných rysech výstavby (obr. 2). Letáky před časem vydala AOPK ČR pro většinu CHKO, jejich podoba se zformovala v letech 2007–9. O deset let později byla zpracována nová interní metodika,¹ která se od letáků odchyluje. Klade více důrazu na usměrnování stavební činnosti už ve fázi územního plánování a pozornost přesouvá od technických detailů ke krajinným celkům. Metodické listy (ML) se soustřeďují na PHKR, ale zároveň dodávají, že pro předjednávání stavebního řízení a jeho hladký průběh je důležité vypracovat i zjednodušené, na stavební činnost zacílené výtahy z těchto studií (tzv. postery či jiné formy zkrácené prezentace),² které by ochranářům, investorům, projektantům, stavebním a obecním úřadům pomáhaly nalézat společnou řeč. Roli těchto kýžených dokumentů však zatím na webech jednotlivých CHKO plní právě (zastaralé) letáky, které se tak či onak v praxi CHKO dodnes uplatňují (z rozhovorů víme, že lokálními stavebníky i některými úředníky jsou vnímány jako zcela klíčové). Ano, zmíněné metodiky z posledních let tyto letáky v důležitých ohledech korigují. Nevysvětlují ale, v čem jsou letáky již překonané a proč je třeba jimi představovanou praxi změnit. Věříme, že pojmenování slabých míst, která lze analýzou letáků identifikovat, může pomoci, aby byla nově navrhovaná praxe přijímána s větším porozuměním.

Krajinný pohled vs. architektonický detail

Usměrnování stavební činnosti v CHKO se upíná v podstatě na jediný cíl: ochránit celkový krajinný ráz, zamezit snižování jeho hodnoty (viz Vorel I., Krajinný ráz a jeho ochrana, Ochrana přírody 2006/9 a 10, 2007/1 a 2). V letáčích na sebe však strhává pozornost architektonický detail, často umocněný přesnými číselnými údaji (obr. 3). Ten se však v krajinném měřítku uplatňuje jen částečně (obr. 4).

O tom, do jaké míry jde o stavby „vhodné“ či naopak „rušivé“, je kromě zřejmých excesů obtížné rozhodovat paušálně. Univerzálně nastaveným sítlem propadává příliš mnoho i příliš málo – například zjevně rušivý dům někde na horizontu nebo na staré návsi „projde“, protože v detailech splňuje „tabulková“, jednoznačně a „objektivně“ nastavená kritéria přesahu či sklonu střechy, výšky podezdívky či výplně oken apod., a naopak nestandardní, byť architektonicky kvalitní či environmentálně šetrný dům má problém i na místech, kde díky svému umístění téměř není odnikud vidět. Pomoci by mohl větší ohled ke specifickému kontextu. Jde především o individuální umístění v terénu či zasazení objektu uvnitř sídelní struktury. Z rozhovorů sice vyplývá, že v praxi se tyto stránky zohledňují, avšak ve stávajících letáčích o tomto diferencovaném přístupu moc zmínek není. Přitom je nesmírně důležité, aby stavebníci (a další účastníci) právě tímuto principu dobře rozuměli.

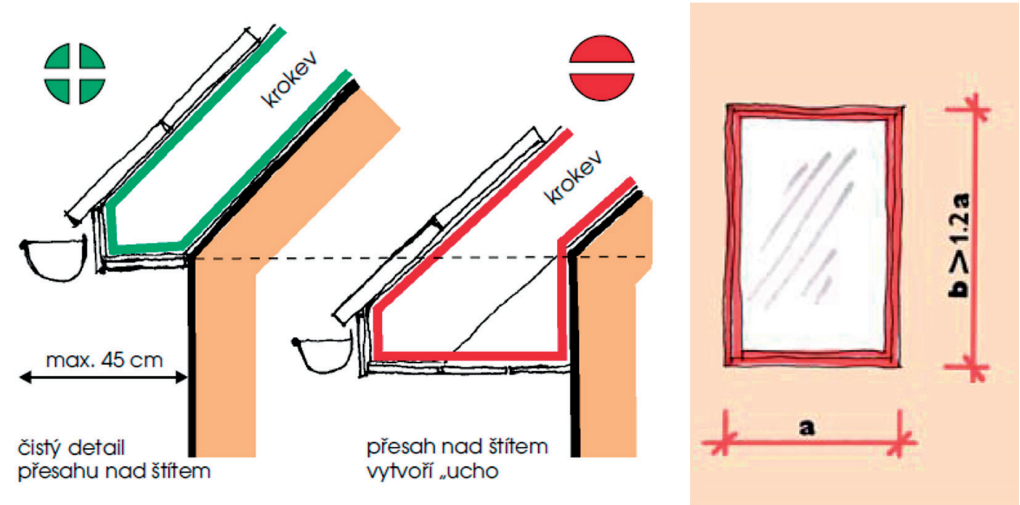
Je samozřejmě otázkou, jak takovou kontextuálně citlivou regulaci staveb formálně předepsat. Zákon (114/92 Sb. § 12) říká, že v zastavěných územích by klíčovou roli v ochraně krajinného rázu měly zastávat územní či regulační plány obcí. S větším důrazem na krajinný kontext staveb by význam územních plánů ještě stoupl – o to víc pak ale také důležitost jejich přípravy a náležitého projednání v obci i na příslušném pracovišti AOPK ČR, nemluvě o jejich dodržování a ochraně před nahodilými změnami.

CHKO jako jeden celek?

Samotná území CHKO jsou vnitřně různorodá, stejně jako jsou různorodé prostory jed-

Obr. 2 Většina letáků sděluje, co se smí a co se nesmí. Např. leták z CHKO Křivoklátsko (Koreček, Mutínský 2009) ale také vysvětluje, že účelem je „zachovat to, co je v oblasti hodnotné pro další generace“, „udržet kvalitní bydlení v citlivém prostředí“. „Nevýhody plynoucí z nutnosti dodržovat určitá pravidla se stávají zanedbatelné ve srovnání s možností života v krásné přírodě, v prostředí klidného venkova“.

Obr. 3 U detailů v letáčích mohl vzniknout dojem, že smyslem regulace je několik konkrétních, čísla uchopitelných požadavků. Celkový smysl ochrany krajinného rázu se pak mohl vytrácet (z letáků CHKO Třeboňsko, Litovelské Pomoraví a Křivoklátsko).

notlivých obcí. Obsahují jak zachovalá vesnická zákoutí, tak živelnou zástavbu z dob socialismu nebo průmyslové a zemědělské areály. Stavby umístované v takto odlišných kontextech budou mít logicky zcela jiný dopad na celkový krajinný ráz. Tyto odlišnosti ale dosavadní letáky vesměs pomíjejí; zde představovaná pravidla pro stavby bývají definována univerzálně pro celá území CHKO.

V PHKR je již nicméně diferencovaný přístup k jednotlivým částem CHKO zásadním prvkem (obr. 5). Jak tento princip v praxi posílit? PHKR jsou rozsáhlé a podrobné dokumenty, zpracováváné pro úzký okruh čtenářů. Je proto obzvláště důležité srozumitelně a použitelně přeložit jejich obsah i do materiálů pro širší publikum. V nich by požadavky na stavby měly být čitelně provázány s kontextem – tedy například se zónami, které

Obr. 4 V pohledově exponované návsi jihočeské obce hrají roli nejen celková hmotová charakteristika staveb, ale i architektonické detaily, barevnost a členění fasád, které by se jinak tolik neposuzovaly (Lhota u Dynína, CHKO Třeboňsko). Foto Jindřich Prach

jsou odstupňované podle hodnot krajinného rázu. Tím by pro daná místa byla zohledněna nejen zachovalost urbanistické struktury či architektonické kvality historických sídel, ale také specifická vizuální exponovanost (dálkové pohledy, obzory, dominanty).

Stavět vhodně a pěkně – jak moc je to jedno a totéž?

Kritérium ochrany krajinného rázu se v argumentaci určené pro veřejnost nejednou bezděčně proměňuje v kritérium obecně estetické. Otázka, zda je daná stavba tomu kterému krajinnému koutu přiměřená, se převádí na otázku, zda je pěkná. V letáčích se pak leckde už bez ohledu na kontext mluví o tom, zda dům „působí těžkopádně“, „nevzhledně“, co mu „sluší“, co dodává stavbě „řád“ a podobně. Avšak přestože krajinný ráz bezpochyby nějaký estetický rozměr má, krása stavby a její přiměřenost v daném kontextu nemusí být vždy totéž. Příklady esteticky hodnotných, avšak do daného krajinného koutu nevhodných staveb téměř nejsou v doprovodných ilustracích k vidění.

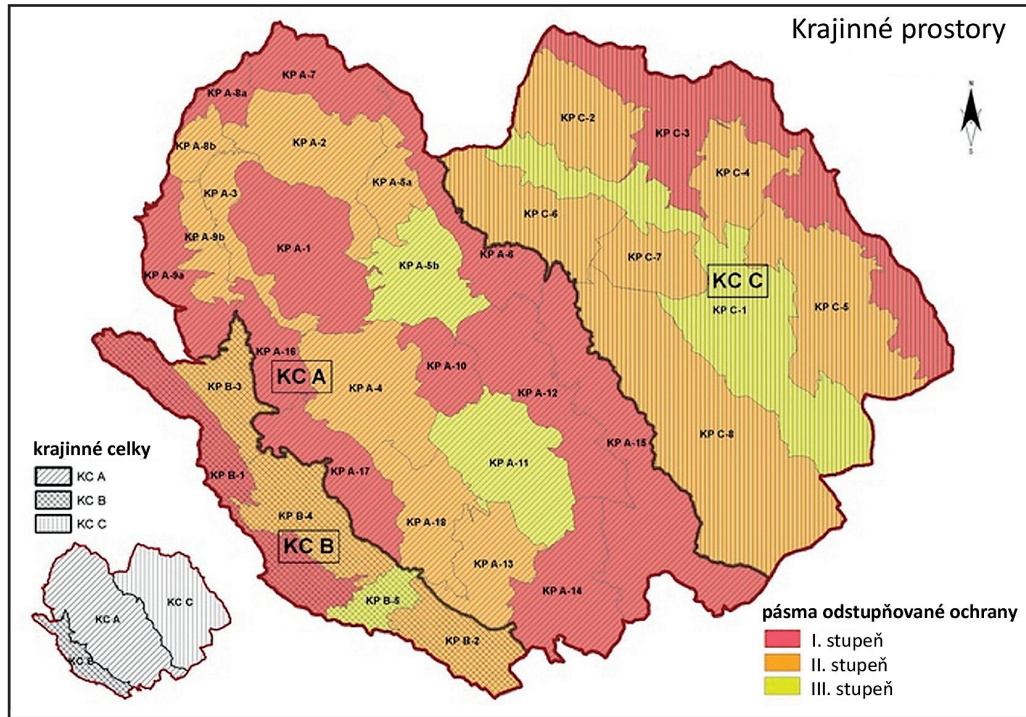
Praktickou okolností této nesamozřejmosti je, že se usměrňování stavební činnosti posouvá ještě dál od toho, co lze normativně stanovit na odborných základech. Zesiluje se úloha individuálního posouzení celkového estetického působení stavby v daném

kontextu. A s ní i pochybnost veřejnosti, do jaké míry tu má rozhodující vliv subjektivní vkus jednotlivých úředníků. Zde mají klíčovou roli urbanisticko-architektonické komise AOPK. Je však zřejmé, že ty mohou projednávat pouze zlomek případů problematických staveb; nemají ani možnost se vý-

razněji zapojit do systematického přístupu v oblasti urbanismu a územního plánování.

Tradice a modernost, lidovost a móda

Na rozdíl od přístupu PHKR, který připouští i „nové architektonicky kvalitní

Obr. 5 Odstupňovaná pásma ochrany krajinného rázu jsou jedním z výstupů „Preventivního hodnocení území CHKO z hlediska ochrany krajinného rázu“ pořizovaných a aktualizovaných AOPK ČR. Vyjadřují mj., že zachovalé celky či pohledově exponované horizonty jsou cennější a přísněji posuzované (příklad CHKO Broumovsko, převzato z webu). To ale často zůstává skryto uvnitř veřejnosti špatně čitelných dokumentů.

Obr. 6 Pivovar Trautenberk v Malé Úpě (autoři ADR s.r.o. – Petr Kolář, Aleš Lapka, foto BoysPlayNice) získal v rámci České ceny za architekturu 2018 zvláštní ocenění AOPK ČR, a to za „citlivou rekonstrukci stavby v krajině“. V hodnocení poroty se uvádí: „Na první pohled vypadá pivovar Trautenberk jako tradiční horská chata. Druhý pohled nám ale umožní spatřit celou řadu současných architektonických zásahů... Architektura bez podpisu ve své nejlepší podobě. Nenápadná, normální.“ Více Kosejk J., Česká cena za architekturu a ochrana krajinného rázu, Ochrana přírody 3/2018. K zamyšlení však je, že kvůli některým parametrům by tato stavba paradoxně nemusela vyhovět „letákům“ AOPK ČR.

a hodnotné stavby, které nejsou replikami stávající zástavby“³ v letáčích „Jak stavět v CHKO“ se argumentace téměř výhradně opírá o poznání lidového stavitelství. Odkazuje při tom k pramenům památkářským a historickým. Brát ohled na tradici je jistě v pořádku. Méně šťastné již však je ostré vymezování oproti moderní architektuře či tzv. módním výstřelkům. Už proto, že se tím hned v úvodu celá problematika stavební činnosti v CHKO rámuje zbytečně konfrontačně. Tradiční přece nemusí znamenat starý, ale ve smyslu „živé tradice“ nějak to staré citlivě rozvíjející, navazující na něj. K tomu patří, že k tradici se nedá jen navracet, ale tradici je zároveň třeba udržovat, obnovovat. Podobně je tomu s přírodou v kulturní krajině – sekání luk, obnova pastvin.

Zároveň je zřejmé, že právě to, co znamená ohleduplně navazovat, a co už je „za hranou“, může být viděno různými aktéry odlišně. Než tedy proti sobě stavět jasné protiklady požadovaných hezkých „roubenek“ a nepřipustných ošklivých novostaveb, jak vidíme ve většině letáků, bylo by užitečnější ukazovat zdařilé (nebo méně zdařilé) příklady toho, jak mohou být rysy tradiční architektury překládány do nových materiálů, současných forem a životních potřeb dnešních lidí. Heslo „navazovat na tradici“ by tak získalo jasnější

náplň, a propast zející mezi předváděnou lidovou tradicí a požadavky současného bydlení by se o něco zmenšila (obr. 6).

A tak jako tradice není neslučitelná se současností, právě tak lidovost nemusí být vždy opakem módnosti. Dnešní „retro“ kulturní vlny, stěhování z měst na venkov, atraktivita patiny, „použitého“, obnovování lidových řemesel atd., leckdy jistě povrchní a pomíjivé, mohou být i zárodkem nové autentičnosti, nového uměřeného rozvíjení tradice, ze které by stavby i život v CHKO mohly těžit.

Závěr

Starost o kvalitní architekturu a podobu sídel je zásadní pro ochranu krajinného rázu CHKO. Nestačí však jen dobře nastavit předpisy. Stejně důležité je pečovat o to, aby tyto předpisy byly ze všech stran dobře chápány a přijímány a aby poskytovaly konzistentní základ pro jednání všech zúčastněných. Usměrnování stavební činnosti nemůže spočívat v jednostranných činech, či dokonce v uplatňování (pro veřejnost těžko dohledatelných) pokynů úřadu. Jde o práci, která se odehrává na samotném rozhraní různých světů, různých zájmů a logik. Je doslova spoluprací – interakcí. I proto máme v řešitelském týmu sociology, kteří nejednoznačností a složitostí vztahu mezi kodifikací na straně jedné a realitou na straně druhé dobře ro-

zumí. Jde nám o změny, které mají šanci se dobře vepsat do stávající praxe. Z toho důvodu u materiálů otevřených vůči veřejnosti nejen začínáme, ale chceme jimi náš aplikovaný projekt také pointovat. Podrobná doporučení, jak upravit obsah i formu materiálů, aby lépe odpovídaly současnému přístupu AOPK ke stavební činnosti (ztělesněnému v PHKR nebo v ML) a aby je šlo dobře sdílet s veřejností, by měla být jedním z výstupů našeho projektu. Po jeho první fázi, která se zabývala souhrnnou analýzou stávajících usměrňujících opatření ve všech CHKO v ČR, bude následovat detailnější studium v modelových lokalitách CHKO Český kras a Křivoklátsko, kde chceme celou problematiku sledovat na konkrétních, tak či onak sporných případech. Vyústěním projektu by měly být vedle doporučujících zpráv pro AOPK ČR a článků, jako je tento, také semináře, na kterých i vás, čtenáře Ochrany přírody, rádi uvítáme.

Autoři děkují Vladimíru Mikešovi z AOPK ČR za cenné věcné a terminologické připomínky.

Poznámky

¹ Srov. Metodické listy č. 3.6: Doporučený postup pro ochranu krajinného rázu v souvislosti se stavební činností a územním plánováním (7/2017); ML č. 8.5: Preventivní hodnocení krajinného rázu (4/2019).

² Srov. ML č. 3.6, s. 5 a 7.

³ Srov. ML č. 3.6, s. 17.